

Hur mäter man behovet av personlig assistans?

Hur många timmar personlig assistans behöver vi? Kan man ha för mycket? Finns det risk för missbruk?

Frågan är inte så lätt besvarad. Det finns många aspekter som kan inte behandlas här. Vad jag vill ta upp här är frågan om vi själva vet vad vi behöver, om vi vågar inse vilka möjligheter personlig assistans kan leda till, om vi vågar ställa krav.

Hur lever "vanligt" folk?

Många av oss som behöver personlig assistans har vant sig vid ett inskränkt liv med assistans endast till det allra nödvändigaste - uppstigning, toalettbesök och uppvärmning av kall mat som man får t ex på helger på en rad boendeserviceadresser ute i landet. Hur ska man då våga drömma om t ex att resa till Kanarieöarna! Det gör ju "vanligt" folk.

Är vi som andra?

Många av oss ser sig inte som vanliga människor, jämför inte sitt liv med de möjligheter som våra syskon, andra släktingar, grannar och vänner har. Det gör för ont att jämt bli påmindt om att man inte har samma möjligheter till utbildning, arbete, familjeliv och fritid.

Vi har det ju så bra!

Härom månaden ringde mig en kvinna som hade hört talas om STIL. När jag frågade hur hon hade det med personlig assistans så svarade hon att det var så bra. Tänk, för en månad sedan hade hennes "samarit" vänligheten att ta henne upp till kaffeserveringen vid Ersta sjukhus så att hon kunde åtnjuta utsikten. Det visade sig att kvinnan nästan aldrig lämnar sin lägenhet. Kanske två gånger om året gör hon en utflykt till en kaffeservering med sin "samarit" som gör det på sin fritid. Jag frågade kvinnan hur ofta om året andra människor dricker kaffe ute på stan eller gör utflykter. Det visste hon inte. Nej, hon hade det så bra.

Den relevanta jämförelsen

Med vem jämför vi vår livskvalité? Representanter från myndigheterna talar gärna om för oss att det har blivit mycket bättre under de senaste 20 åren, att vi borde vara tacksamma för att vi inte bor i andra länder där våra kamrater inte har det så bra som vi. Men dessa jämförelser är ointressanta för oss. Vi lever här och nu.

Vi tränger bort behoven

Du tycker kanske att du som använder ledsagar-servicen 3 gånger i månaden har det så mycket bättre än den stackars kvinnan. Men hur ofta är andra ute på ärenden på stan, handlar, träffar folk? Hur ofta reser dina jämnåriga bort över en helg, tar en charter till sydliga stränder när höstkylan kommer? Det är sällan vi vågar vara ärliga

inför oss själva. Det är smärtsamt. En vanlig strategi är då att intala sig själv att man ha det så bra, att nöja sig med det man har, att inte vara besvärlig. Det leder ingetvarit ändå.

Missbruka assistans?

Förra vecka hade jag ett samtal med en kvinna som har ett arbetsbidräde på jobbet. Ibland ber hon arbetsbiträdet att hämta böcker från biblioteket eller skriva på maskin för henne - sysslor som inte har direkt med hennes arbete att göra. Hemtjänst som hon skulle vara berättigad till tar hon inte i anspråk. Den är så dålig, jag avstår hellre, säger hon. Men hon har dåligt samvete när hon "utnyttjar" och "missbrukar" sitt arbetsbidräde.

Vi förtrycker oss själva

Vi måste sluta klaga på myndigheterna. Det är vi själva som är våra värsta förtryckare! När vi har insett att vi är människor med precis lika värde som andra, då kommer vi också att kräva våra självklara rättigheter - inte med klagande och vädjande röst utan med den lugna övertygelsen om att vi har rätten på vår sida.

Adolf